

Конспект уроку № 225

Українська поезія. Павло Тичина «Гаї шумлять»

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode225

Вступ

Привіт! Це Анна Огойко, і це подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову — «Ukrainian Lessons Podcast».

Зараз у нас триває поетична серія епізодів, де ми **розглядаємо** різні відомі українські вірші, які **містять** у собі певні ідеї, близькі багатьом українцям, наприклад, свобода, боротьба, **незламність**, рідна мова — це **цінності**, які ми розглядали у попередніх епізодах.

А сьогодні пропоную **звернути увагу** на таку класичну тему поезії — це природа і **захоплення** природою України.

Цю тему, звісно, **описували** багато українських поетів, але я вирішила познайомити вас сьогодні із **творчістю** одного з найталановитіших, найпродуктивніших і загалом найцікавіших українських поетів — це Павло Тичина.

Насправді ця **особистість** є однією з центральних в українській літературі.

Я думаю, навіть було б цікаво **записати** окремий епізод про нього, про його біографію, тому що, крім того, що він, справді, **геніальний** поет, він також досить **неоднозначна** або, можна сказати, **контроверсійна** особистість, дещо трагічна по-своєму, оскільки його життя чудово **віддзеркалює** епоху ХХ століття в Україні.

Що я маю на увазі? Розповім трошки про Павла Тичину. Він народився на **Чернігівщині**, жив у Чернігові, а потім у Києві, і в молодому віці вже писав неймовірно красиві вірші й навіть **виробив** свій стиль, який **літературознавці** назвали «кларнетизм».

розглядати, розглянути — to consider, to review (*imperfective, perfective*)
містити — to contain (*imperfective*)
незламність — invincibility, resilience
цінність — value

звертати, звернути увагу — to pay attention (*imperfective, perfective*)
захоплення — admiration
описувати, описати — to describe (*imperfective, perfective*)
творчість — (creative) work

насправді — actually
особистість — personality

записувати, записати — to record (*imperfective, perfective*)
геніальний — genius (*adjective*)
неоднозначний — ambiguous
контроверсійний — controversial
віддзеркалювати, віддзеркалити — to reflect (*imperfective, perfective*)
епоха — period, epoch
Чернігівщина — Chernihiv region

виробляти, виробити — to create, to craft (*imperfective, perfective*)
літературознавець — literature scholar

Конспект уроку №225

Українська поезія. Павло Тичина «Гаї шумлять»

Це специфічний стиль Павла Тичини — «кларнетизм» — це **поєднання** символізму, імпресіонізму та інших елементів, які **притаманні** саме творчості Тичини.

І сама назва «кларнетизм» походить від **збірки**, першої збірки поезій Тичини під назвою «Сонячні **кларнети**». Запам'ятайте цю назву — «Сонячні кларнети» — це одна з найкрасивіших збірок української поезії загалом. Це збірка Павла Тичини 1918 року. Рекомендую вам почитати її.

Це загалом прекрасні, **мелодійні** вірші, які **просувають** ось цю ідею **незалежності** поезії, так званої «абсолютної поезії», що було популярним тоді в Європі на початку ХХ століття.

Тобто поезія описує красу, природу, людину, кохання, але **перебуває** поза політикою, тобто не говорить про політику. Таким чином, Павло Тичина спочатку писав саме такий тип поезії.

Але коли прийшов **Радянський Союз**, Тичині довелося зробити **тяжкий** вибір і перейти на бік Комуністичної партії й у своїх віршах фактично **оспівувати** комунізм, писати багато про те, як «добре» живеться при **тоталітарному** режимі комунізму.

Таким був його вибір, очевидно, це вибір був між **життям** і **смертю**, і таким чином Павло Тичина зміг і далі жити, писати, хоча його вірші вже не були такої якості, як на початку його творчості.

Але сьогодні ми якраз будемо читати вірш зі збірки «Сонячні кларнети».

Це вірш, написаний Тичиною у молоді роки, у 1913 році, назва — «Гаї шумлять». Це один із програмових віршів Тичини, які вивчають діти в школі.

Це такий простий, легкий, **приємний** вірш про природу України, а саме про гаї. Гай — це такий невеличкий **ліс**.

Тут пропоную перейти до **словничка** — це слова, які будуть у **сьогоднішньому** вірші.

поєднання — combination
притаманний — intrinsic

збірка — collection
кларнét — clarinet

мелодійний — melodic
просувáти, просунути — to promote
(*imperfective, perfective*)
незалéжність — independence

перебувáти — to stay (*imperfective*)

Радя́нський Сою́з — Soviet Union
тяжкий — difficult
оспівувати, оспівáти — to praise
(*imperfective, perfective*)
тоталіта́рний — totalitarian
життя — life
смерть — death

приємний — pleasant
ліс — forest

словничо́к — dictionary (*diminutive*)
сього́днішній — today's

Словничок

гай	grove (a small forest, usually with leafy trees)
шуміти	to make noise, to murmur
милувáтися	to marvel
дивувáтися	to wonder
душá	soul
дзвін	bell, ringing
гудіти	to buzz, to make a certain sound
зда́леку	from afar, from far away
прýсти	to spin
ні́ва	field
прили́в = припли́в	tide (at sea)
купáти	to bathe somebody
ла́стівка	swallow (bird)
звору́шений	touched, moved (about emotions)
ждáти = чекáти	to wait
ше́піт	whisper (<i>noun</i>)
голۇблячий (poetic) = ла́гідний	gentle, pleasant
ріка́ (more poetic) = річка	river
ген	over there
край	1) edge; 2) land
поколóти	to poke; to break into pieces
горі́ти	to burn
тремті́ти	to tremble

 Вірш

Павло Тичина

Гаї шумлять

Гаї шумлять —
Я слухаю.
Хмарки біжать —
Милуюся.
Милуюся-дивуюся,
Чого душі моїй
так весело.
Гей, дзвін гуде —
Іздалеку.
Думки пряде —
Над нивами.
Над нивами-приливами,
Купаючи мене,
мов ластівку.
Я йду, іду —
Зворушений.
Когось все жду —
Співаючи.
Співаючи-кохаючи
Під тихий шепіт трав
голублячий.
Щось мріє гай —
Над річкою.
Ген неба край —
Як золото.
Мов золото — поколото,
Горить-тремтить ріка,
як музика.

Українська поезія. Павло Тичина «Гаї шумлять»

Насамперед поговорімо ще раз про слово гай.

Гай — це невеликий ліс, переважно **листяний**.

Насправді є дуже різні слова в українській мові, щоб **позначити** ліс. Тобто великий, звичайний ліс — це ліс, а маленький ліс — це гай, ще менший — кажуть гайок. Гай, гайок.

І, крім того, гаї бувають різного **типу**. Наприклад, якщо у гаю ростуть переважно **берези**, то це березовий гай або березняк.

Якщо ж там більше ростуть **хвойні дерева** (наприклад, **сосни**, **ялинки**), то такий ліс, або гай, називається **бір**.

А якщо у гаї ростуть переважно **дуби** (дуб — велике таке дерево) — це **діброва**. Ось така невеличка **цікавинка** української мови — різні слова на позначення гаїв та лісів. Березняк, бір, діброва.

Сьогодні ми говоримо **загалом** про гаї, і Тичина слухає, як шумлять гаї.

«Шуміти» — так, це **дієслово** вже **передає відповідний звук**, правда? Шум, шуміти.

Гаї шумлять —

Я слухаю.

Хмарки біжать —

«Хмарки» — це **зменшувально-пестлива форма**, типова форма в поезії, також у дитячих творах — хмарки, тобто **хмари**, маленькі хмари. Хмарки.

Хмарки біжать —

Милуюся.

«Милуватися» — «милуюся».

Милуюся-дивуюся,

«Дивуватися» — «дивуюся».

Ось ці дієслова закінчуються на «-ся» — «**милуватися**», «**дивуватися**» — часто дієслова на «-ся» **означають** певні емоції, наприклад, також «хвилюватися» або «сподіватися».

Досить типове **вживання** дієслів на «-ся» — це емоції.

насáмперед — first of all

листяний — leafy, deciduous

позначáти, познáчити — to mark
(*imperfective, perfective*)

тип — type

берéза — birch tree

хвóйне дéрево — conifer tree

соснá — pine tree

ялiнка — spruce (*diminutive*)

бiр — pine forest

дуб — oak tree

дiбрóва — oak forest

цiкáвинка — curiosity

загалóм — in general

дiєслóво — verb

передавáти, передáти — to convey
(*imperfective, perfective*)

вiдповiдний — corresponding

звук — sound

змéншувально-пестли́ва фóрма —
diminutive form

хмáра — cloud

означáти — to mean (*imperfective*)

вживáння — usage

Конспект уроку №225
Українська поезія. Павло Тичина «Гаї шумлять»

Милуюся-дивуюся,

Чого душі моїй

так весело.

«Чого», «чого» — це «чому», але більш **розмовний варіант**.
«Чого?», «Чого ти прийшов?» — «Чому ти прийшов?»

розмовний — colloquial
варіант — variant, option

«Чого» — це більш такий **легкий**, розмовний варіант до «чому».

легкий — easy, light

«Чого душі моїй», — кому? чому? — **давальний відмінок** —
«моїй душі так весело?» Чому мені так весело?

давальний відмінок — dative case

Гаї шумлять —

Я слухаю.

Хмарки біжать —

Милуюся.

Милуюся-дивуюся,

Чого душі моїй

так весело.

Наступна **строфа**:

строфа — strophe

Гей, дзвін гуде —

«Гей» — це такий **заклик**; ви, можливо, чули в українських **піснях**. Дуже часто ми вживаємо «гей» заклику.

заклик — appeal
пісня — song

«Гей, дзвін гуде», дзвін гуде — тут також певний звуковий такий аспект. Ми **ніби чуємо** цей дзвін, так, «ringing».

ніби — as if
чути, почути — to hear
(imperfective, perfective)

Гей, дзвін гуде —

Іздалеку.

«Іздалеку» — це поетичний варіант до «здалеку» або «здалека». Це **прислівники**, які означають **рух** від або з якогось місця.

прислівник — adverb
рух — movement

Тобто, де — «далеко», але звідки — «здалеку». Це одне слово — «іздалеку». Маємо далі:

Думки пряде —

Таке поетичне **формулювання**: «Дзвін думки пряде», — тобто створює думки, ніби їх **шиє**, пряде.

формулювання — formulation
шити — to sew (imperfective)

Над нивами.

Ниви — ви знаєте слово «поле» (так, «field»), але нива — це поле, де **ростуть переважно пшениця** або інші **хлібні культури**, тобто рослини, з яких роблять хліб. Це ниви.

Якраз Україна, як ви знаєте, дуже багата на ниви — поля, де ростуть хлібні або **злакові культури**.

Над нивами-приливами,

Тут так дуже мелодійно, поетично ниви порівнюємо з приливами. Тобто, ось ці **хвилі** на морі — приливи.

Над нивами-приливами,

Купаючи мене,

«Купаючи» — **дісприслівник** (що роблячи?).

Купаючи мене,

мов ластівку.

«**Мов**» — це «як» або «**наче**», але «мов», знову ж таки, набагато поетичніше слово.

«*Мов ластівку*». Ластівка — це **пташка**.

Гей, дзвін гуде —

Іздалеку.

Думки пряде —

Над нивами.

Над нивами-приливами,

Купаючи мене,

мов ластівку.

Я йду, йду —

Зворушений.

Тут цікаво використано обидві форми дієслова «іти».

Як ви знаєте, це **милослівні форми**: «Я йду, йду — **зворушений**». Це **дісприслівник**, який від дієслова «зворушувати», тобто **схвилювати** у позитивному сенсі.

по́ле — field

рості́ — to grow (*imperfective*)

перева́жно — predominantly

пше́нця — wheat

хлі́бні культу́ри — bread crops

зла́кові культу́ри — cereal crops

хви́ля — wave

дісприслі́вник — adverbial participle

мов = на́че — as if, like

пта́шка — bird (*diminutive*)

милослі́вна фо́рма — euphony form

дісприслі́вник — participle

звору́шувати, звору́шити — to move (emotionally) (*imperfective, perfective*)

хвилюва́ти, схвилюва́ти — 1) to excite; 2) to alarm (*imperfective, perfective*)

Конспект уроку №225

Українська поезія. Павло Тичина «Гаї шумлять»

Наприклад, може зворушити якийсь приємний **вчинок** чи добрі слова. Можна зворушити до **сліз**, тобто **спровокувати** сильну емоцію: «Я зворушена вашими словами».

Так от, поет тут іде, зворушений. Когось все жде, тобто чекає, співаючи.

Дієприслівник, **паралельна** дія: «співаючи».

Співаючи-кохаючи

Під тихий шепіт трав

голублячий.

Тобто, під час того, як трави тихо шепочуть — «шепотіти», «*шепіт* *голублячий*» — тобто приємний, **ласкавий**, голублячий.

Я йду, іду —

Зворушений.

Когось все жду —

Співаючи.

Співаючи-кохаючи

Під тихий шепіт трав

голублячий.

І остання строфа:

Щось мріє гай —

Над річкою.

Так **метафорично**, **персоніфіковано**: гай мріє про щось над річкою, **зверху** над річкою.

Ген неба край —

«Ген он там», «ген он там» — це чудове таке слово, щоб **вказати** на щось, це поетичне слово.

«Ген неба край», неба край — це, можна сказати, край неба або **горизонт**, тобто там, де закінчується небо. Неба край.

Ген неба край —

Як золото.

вчинок — deed

сльозá — tear

провокувати, спровокувати — to provoke
(*imperfective, perfective*)

паралельний — parallel

ласка́вий — tender

метафорично — metaphorically

персоніфіковано — personified (*adverb*)

звѣрху — from above

вказувати, вказати — to point
(*imperfective, perfective*)

горизо́нт — horizon

Тобто горизонт неба схожий на золото. Очевидно, там сонце.

Мов золото — поколото,

Тобто небо, яке покололи на **шматки** золота. Тут має бути золото поколоте, але так дуже поетично, гарно звучить.

Мов золото — поколото,

Горить-тремтить ріка,

як музика.

Щось мріє гай —

Над річкою.

Ген неба край —

Як золото.

Мов золото — поколото,

Горить-тремтить ріка,

як музика.

Для мене цей вірш, ця поезія — це літературний твір, який схожий дуже на **картину**, тобто на твір **образотворчого мистецтва**. Тут ми маємо багато **зорових образів**, тобто бачимо, відчуваємо ось ці хмарки, небо, ниви, ластівку, **травичку**, річку, край неба.

Це елементи картини, але, з іншого боку, це також і музика, тому що цей вірш чудово **звучить**, і ми відчуваємо ось цей дзвін, який гуде, трави, які шепочуть, і загалом музику.

Цей вірш схожий на пісню і на картину, картину **імпресіоністів**. Цей твір **сповнений** оптимізму, любові, певного **зачарування** природою і саме її **простотою** — настільки прості моменти і прості речі можуть бути такими приємними й так хвилювати.

Окрім того, очевидно, що всі ці елементи природи — це ще й елементи **рідного** краю. Тобто ось ці гаї, ластівки, ниви — це все символи України, це все символи тієї рідної природи, яку ми любимо більше за будь-яку іншу **екзотичну** природу.

Саме такі **пейзажі викликають** такі приємні почуття і створюють певну музику у душі.

шматок — piece, slice

картина — painting, picture
образотворче мистецтво — fine arts
зоровий — visual
образ — imagery
травичка — grass (*diminutive*)
звучати — to sound (*imperfective*)

імпресіоніст — impressionist (*noun*)
сповнений — filled with
зачарування — fascination
простота — simplicity

рідний — native

екзотичний — exotic

пейзаж — scenery
виклимати, викликати — to cause (*imperfective, perfective*)

Словничок (з прикладами)

гай, гаї • Гаї шумлять — я слухаю. • Якщо в гаю ростуть переважно берези, то це березовий гай або березняк.	grove (a small forest, usually with leafy trees) (singular, plural) • Groves murmur — I listen. • If there are mainly birches growing in the grove, then it is a birch grove or bereznjak.
шуміти, пошуміти • Гаї шумлять — я слухаю. • Фанати музичного гурту пошуміли на концерті та розійшлися.	to make noise, to murmur (imperfective, perfective) • Groves murmur — I listen. • The band's fans made noise at the concert and dispersed.
милуватися, помилуватися • Хмарки біжать — милуюся. • Дівчинка помилувалася своїм відображенням у дзеркалі.	to marvel, to admire (imperfective, perfective) • Clouds are running — I marvel. • The girl admired her reflection in the mirror.
дивуватися, здивуватися • Милуюся-дивуюся, чого душі моїй так весело. • Ми щиро здивувалися запрошенню на свято.	to wonder (imperfective, perfective) • I marvel and wonder why my soul is so happy. • We were sincerely surprised at the invitation to the holiday.
душá • Милуюся-дивуюся, чого душі моїй так весело. • Думаю, він трошки кривить душею.	soul • I marvel and wonder why my soul is so happy. • I think he is twisting his soul a bit (= he is a bit insincere).
дзвін, дзвони • Гей, дзвін гуде — іздалеку. • На дзвоні є напис, присвячений 1025-річчю Хрещення Київської Русі. • Людєй вітали дзвонами з соборів.	bell, ringing (singular, plural) • Hey, the bell is ringing — from afar. • There is an inscription on the bell dedicated to the 1025th anniversary of the Baptism of Kyivan Rus. • People were greeted by bells ringing from cathedrals.

гудіти - Гей, дзвін гуде — іздалеку. - Повірте, про це гудітиме вся Україна.	to ring, to buzz, to make a certain sound - Hey, the bell is ringing — from afar. - Believe me, all of Ukraine will be buzzing about it.
зда́леку, іздалеку - Гей, дзвін гуде — іздалеку. - Вони спостерігають за ситуацією зда́леку.	from afar, from far away - Hey, the bell is ringing — from afar. - They observe the situation from afar.
прясти, спрясти «Дзвін думки пряде́», — то́бто створює думки́, ніби їх шіє, пряде́. - Учасники фестивалю спряли одяг з овечої вовни й льону.	to spin (imperfective, perfective) «The bell is spinning thoughts», that is, it creates thoughts, as if it sews them, spins them. - Festival participants spinned clothes from sheep's wool and linen.
ні́ва - Думки пряде́ над ні́вами. - Україна дуже багата на ні́ви — поля, де ростуть хлібні або злакові культури.	grain field, wheat field - Spinning thoughts over the fields. - Ukraine is very rich in grain fields — fields where bread or cereal crops grow.
прилі́в = приплі́в - Тут так дуже мелодійно, поетично ніви порівнюємо з прилі́вами. - Венецію затопило через приплі́ви та сильний вітер.	tide (at sea) - Here, we compare the fields with the tides very melodically and poetically. - Venice was flooded because of tides and strong winds.
купáти, покупáти Купáючи мене́, мов ла́стівку. - Вчора ми покупáли соба́ку, хоч він цього́ й не любить.	to bathe somebody (imperfective, perfective) Bathing me like a swallow. - Yesterday we bathed the dog, although it doesn't like it.
ла́стівка - Купáючи мене́, мов ла́стівку. - Ось ці гаї, ла́стівки, ніви — це все символи України, рідної природи.	swallow (bird) - Bathing me like a swallow. - These groves, swallows, fields are all symbols of Ukraine, native nature.

зворушений • Я йду, іду — зворушений. • Марічка була зворушена пропозицією Івана.	touched, moved (about emotions) • I go, I go — moved. • Marichka was touched by Ivan's proposal.
ждати = чекати • Когось все жду — співаючи. • Друзі чекали на доставку їжі аж дві години!	to wait • I'm still waiting for someone — singing. • Friends were waiting for food delivery for two hours!
шепіт • Під тихий шепіт трав голублячий. • Це ім'я вимовляють шанобливим шепотом.	whisper (noun) • Along with the quiet whisper of gentle grass. • This name is pronounced in a respectful whisper.
голублячий (poetic) = лагідний • Під тихий шепіт трав голублячий. • Тарасик звик до лагідного ставлення.	gentle, pleasant • Under the quiet gentle whisper of grass. • Tarasyk is used to gentle treatment.
ріка (more poetic) = річка • Щось мріє гай — над річкою. • Горить-тремтить ріка, як музика. • Є традиція купання в річці Йордан.	river • The grove is dreaming of something — over the river. • The river is burning and trembling like music. • There is a tradition of bathing in the Jordan River.
ген • Ген неба край — як золото. • «Ген он там» — це чудове také слово, щоб вказати на щось.	over there • Over there is the edge of the sky — like gold. • «Over there» is a great word to point to something.
край • Ген неба край — як золото. • Очевидно, що всі ці елементи природи — це ще й елементи рідного краю.	1) edge; 2) land • Over there is the edge of the sky — like gold. • It is obvious that all these elements of nature are also elements of the native land.

колóти, поколóти • Мов зóлото — поколóто. • Він поколóв собі рúки, збираючи малину.	to poke; to break into pieces (imperfective, perfective) • Like gold — broken into pieces. • He poked his hands while picking raspberries.
горіти, згоріти • Горіть-тремтіть ріка́, як му́зика. • Будінок і все майно́ згоріли у великій пожежі.	to burn (imperfective, perfective) • The river is burning and trembling like music. • The house and all the property were burnt in a big fire.
тремтіти, затремтіти • Горіть-тремтіть ріка́, як му́зика. • Дитина́ затремтіла від переляку, але батьки́ її заспокоїли.	to tremble (imperfective, perfective) • The river is burning and trembling like music. • The child trembled with fright, but her parents calmed her down.

Завершення

Ось така вона оптимістична українська поезія, поезія без політики.

Така поезія нам теж дуже потрібна. Вона важлива для того, щоб **переживати** й **висловлювати** свої **почуття** у такій поетичній формі.

Більше схожих поезій ви можете прочитати у першій збірці Павла Тичини «Сонячні кларнети» — тобто це колекція його віршів, які справді є **шедеврами** української поезії.

Зокрема, це такі вірші Тичини, як «**Арфами-арфами...**» або «**Ви знаєте, як липа шелестить...**». Ці два вірші також є у шкільній програмі, тобто їх знають всі українські діти.

Я залишу посилання на сторінці епізоду, але ще хочу порадити один вірш Тичини, який також став піснею, і цю пісню ми часто слухаємо з моєю донькою. Їй два **рочки**, дуже любить цей вірш і цю пісню їй співає Марічка Бурмака.

Це вірш і пісня під назвою «**А я у гай ходила**». Знову ж таки, це гай, тому я думаю, вам буде цікаво послухати.

Посилання на відео з цією піснею буде на сторінці епізоду: ukrainianlessons.com/episode225.

А також там буде інформація про те, як **оформити** преміумпідписку на конспекти уроків.

А оскільки зараз триває весна, хочу **заохотити** вас вийти надвір, зупинитися, **подихати свіжим повітрям** і звернути увагу на такі маленькі **радість** життя, як хмарки, трави, небо.

Насолоджуйтеся гарною погодою і поганою погодою, бо це, можливо, один із найкращих аспектів нашого життя — природа, краса...

Дякую, що ви з нами й бажаю вам всього найкращого! І Слава Героям України!

переживати, пережити — to experience
(*imperfective, perfective*)
висловлювати, висловити — to express
(*imperfective, perfective*)
почуття — feeling(s)
шедевр — masterpiece

зокрема — in particular
арфа — harp
ліпа — linden
шелестіти — to rustle (*imperfective*)

рочок — year (*diminutive*)

оформлювати, оформити — to subscribe
(*imperfective, perfective*)

заохочувати, заохотити — to encourage
(*imperfective, perfective*)
діхати, подихати — to breathe
(*imperfective, perfective*)
свіже повітря — fresh air
радість — joy

 Вправи

1

Прочитавши й послухавши вірш Павла Тичини «Гаї шумлять», вставте пропущені слова:

Гаї 1. _____ —
Я слухаю.
Хмарки біжать —
2. _____.
Милуюся-дивуюся,
Чого душі моїй
так весело.
Гей, дзвін 3. _____ —
Іздалеку.
Думки 4. _____ —
Над нивами.
Над 5. _____-приливами,
6. _____ мене,
мов ластівку.
Я йду, іду —
7. _____.
Когось все жду —
Співаючи.
Співаючи-кохаючи
Під тихий 8. _____ трав
голублячий.
Щось мріє гай —
Над річкою.
9. _____ неба край —
Як золото.
Мов золото — поcolato,
Горить- 10. _____ ріка,
як музика.

2

Доповніть речення дієсловами з таблиці у правильній формі теперішнього часу:

милуватися	сподіватися	хвилюватися
дивуватися	пишатися	закохуватися
		соромитися

- Літніми вечорами я часто милуюся гаєм біля мого будинку.
- Батьки завжди _____ своїми дітьми.
- Ти сильно _____ перед іспитами?
- Ми готуємося до гіршого, але _____ на краще.
- Моя донька завжди _____ чужих людей.
- Він вже не _____ жодним змінам.
- В університеті однокурсники часто _____.

3

З'єднайте пари прислівників, один з яких відповідає на питання «Де?», а інший — «Звідки?»:

Де?

Звідки?

0. <u>В</u> далеко	А зсередини
1. _____ тут	Б звідти
2. _____ надворі	В здалеку
3. _____ всередині	Г знизу
4. _____ внизу	Ґ з дому
5. _____ там	Д звідси
6. _____ вгорі	Е ззаду
7. _____ вдома	Є згори
8. _____ позаду	Ж спереду
9. _____ попереду	З знадвору

4

Перекладіть українською мовою:

1. Bathing the dog, we noticed that he was trembling from the cold.

2. Let's go to the sea today to admire the tide!

3. They saw clouds on the horizon and heard the noise of thunder.

4. My soul was touched by the beauty of the Dnipro river.

Відповіді на вправи

1

1. шумлять	6. Купаючи
2. Милуюся	7. Зворушений
3. гуде	8. шепіт
4. пряде	9. Ген
5. нивами	10. тремтить

2

1. пишаються	4. соромиться
2. хвилюється	5. дивується
3. сподіваємося	6. закохуються

3

1. Д	6. Є
2. З	7. Ґ
3. А	8. Е
4. Г	9. Ж
5. Б	

4

1. Купаючи собаку, ми помітили, що він тремтить від холоду (через холод).
2. Ходімо (підімо) до моря (на море) сьогодні(, щоб) милуватися (помилуватися) припливом (приливом)!
3. Вони побачили хмари на горизонті й почули шум (звук) грому.
4. Моя душа була зворушена красою (через красу) річки (ріки) Дніпро.

